

UCHWAŁA Nr XXX/223/2021
RADY MIEJSKIEJ w CHOJNIE
z dnia 25 lutego 2021r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz.713, poz. 1378), art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821, z 2021r. poz. 159) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Chojna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady

Elżbieta Lach

Uzasadnienie
do UCHWAŁY Nr XXX/223/2021
RADY MIEJSKIEJ w CHOJNIE
z dnia 25 lutego 2021r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 opracowano zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w myśl którego do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny uchwała gminny program wspierania.

Głównym celem załączonego Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin w wypełnianiu podstawowych funkcji związanych przede wszystkim z opieką, wychowaniem i ochroną dzieci

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest w pełni uzasadnione.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY**

na lata 2021-2023

Chojna 2021 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	2
II. UWARUNKOWANIA PRAWNE.....	2
III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO CHOJNA.....	3
IV. SYTUACJA RODZIN Z DZIEĆMI ORAZ UDZIELANE FORMY POMOCY.....	6
V. REALIZACJA USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	11
VI. ANALIZA SWOT.....	16
VII. CEL GŁÓWNY I CELE STRATEGICZNE.....	18
VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.....	18
IX. ADRESACI PROGRAMU.....	21
X. EFEKTY PROGRAMU.....	21
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	21
XII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	21

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój. Wzrastanie w rodzinie jest najlepszym sposobem uczenia się siebie, otoczenia, relacji z innymi, odpowiedzialności i ponoszenia konsekwencji za swoje czyny przy wsparciu najbliższych, wchodzenia w relacje, role społeczne i przygotowywanie się do różnego rodzaju wyzwań życiowych. Dlatego tak ważne jest, by każda rodzina funkcjonowała prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej.

Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska bezrobocia, ubóstwa, przemocy, nadużywania alkoholu, uzależnienia od środków psychoaktywnych. Wielość przeżywanych problemów prowadzi do bezradności rodzin w samodzielnym ich przezwyciężaniu, a także powoduje trudności w pełnieniu podstawowych funkcji.

Istotną rolę instytucji i służb społecznych jest podjęcie na rzecz rodziny określonych działań naprawczych i objęcia rodzin wsparciem i wszechstronną pomocą. Aby sprostać temu wyzwaniu niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

W tym celu opracowano , który stanowi kompleksowe ujęcie działań tworzących system wsparcia rodzin z dziećmi zamieszkujących w Gminie Chojna.

Podstawowym celem realizacji Programu jest przywrócenie rodzinom niewydolnym zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie bezpieczeństwa oraz właściwych warunków życia i rozwoju wychowujących się w nich dzieciom, a także umożliwienie powrotu do rodziny dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Realizacja celów będzie możliwa dzięki interdyscyplinarnej współpracy różnych osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Obowiązek opracowania i realizacji programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821).

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021–2023 są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, takimi jak:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 poz. 2050).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327).
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych (Uchwała Nr XXXIII/249/2017 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 23 marca 2017 roku).

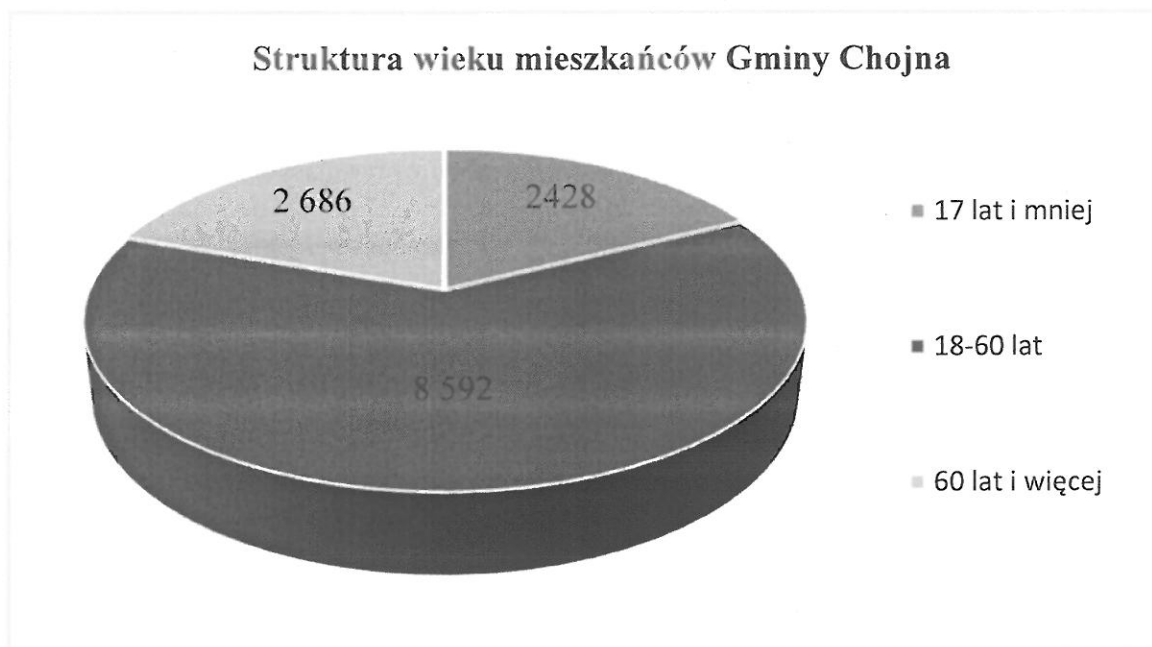
III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W Gminie Chojna zamieszkiwało na dzień 31 grudnia 2019 r. 13 706 mieszkańców, z czego 6 977 (50,9%) stanowiły kobiety, a 6 729 (49,1%) mężczyźni. Liczba ludności na dzień 30 czerwca 2020 r. wynosiła 13 667 osób.

W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 2,1%.

W roku 2019 odnotowano ujemny przyrost naturalny wynoszący - 40. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,91 na 1000 mieszkańców gminy Chojna. W tym roku urodziło się 124 dzieci, po 50,0% dziewczynek i chłopców.

Średni wiek mieszkańców Gminy wynosi 40,7 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Chojna

Jak wskazuje powyższy wykres najliczniejszą grupą mieszkańców są osoby w przedziale wiekowym 18-60 lat. Z analizy danych demograficznych wynika, że 62,7% mieszkańców Gminy Chojna jest w wieku produkcyjnym, 17,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Osoby w wieku produkcyjnym często muszą łączyć obowiązki zawodowe z opieką i wychowywaniem dzieci. Zatrudnienie i tym samym posiadanie stałych źródeł dochodu jest istotne dla zapewnienia właściwego poziomu życia rodzinie a w szczególności dorastającym w niej dzieciom. Brak pracy i środków finansowych ma negatywne skutki w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczej rodziców i zaspakajaniu podstawowych potrzeb dzieci.

Niestety bezrobocie rejestrowane w Gminie Chojna wynosiło w 2019 roku 11,8% (15,0% wśród kobiet i 9,1% wśród mężczyzn) i było wyższe od stopy bezrobocia w Województwie zachodniopomorskim, które wynosiło 6,7% a w całym kraju 5,2%.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w ostatnich latach przedstawia się następująco:

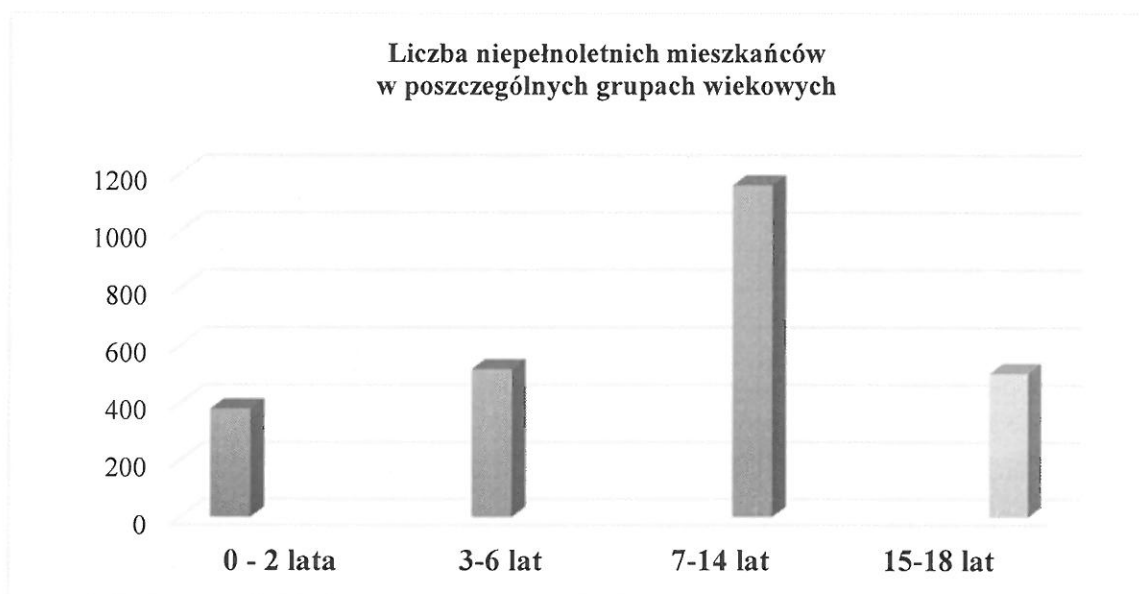
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	w końcu grudnia 2018 r.	w końcu grudnia 2019 r.	w końcu czerwca 2020 r.
Ogółem	555	480	569
w tym:			
kobiety	337	280	346
mężczyźni	218	200	223
do 25 roku życia	61	57	76
do 30 roku życia	127	111	143
powyżej 50 roku życia	189	163	173
długotrwale bezrobotni	368	316	347

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt>

Jak wynika z powyższych danych wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważają kobiety. Niepokojący jest fakt, że ponad 60 % zarejestrowanych to długotrwale bezrobotni. Długi czas pozostawania bez zatrudnienia utrudnia powrót a nawet może skutkować wykluczeniem na stałe z rynku pracy.

Drugą, co do liczebności grupę mieszkańców Gminy stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Osoby te po zakończeniu aktywności zawodowej mogą odrywać ważną rolę w zapewnieniu opieki nad dziećmi jak i w procesie ich wychowania.

Najmniej liczną grupą mieszkańców są dzieci i młodzież do 18 roku życia.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

W Gminie nie ma miejsc opieki (żłobka czy klubów dziecięcych) dedykowanych najmłodszym mieszkańcom w wieku 0-2 lata. 379 dzieci pozostaje w domach pod opieką rodziców, innych członków rodziny lub niespokrewnionych opiekunów.

Natomiast dzieci w wieku 3-6 lat (517 dzieci) mogą korzystać z opieki przedszkolnej. W Gminie Chojna funkcjonuje Bajkowe Przedszkole Miejskie w Chojnie oraz oddziały przedszkolne w szkołach, co zaspokaja potrzeby w zakresie opieki przedszkolnej.

1157 dzieci zamieszkujących Gminę Chojna jest w wieku 7-14 lat, czyli w wieku realizowania obowiązku szkolnego w następujących szkołach podstawowych:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chojnie im. Janusza Korczaka
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Chojnie im. Kornela Makuszyńskiego
- Szkoła Filialna w Godkowie
- Szkoła Podstawowa w Nawodnej im. Wspólnej Europy
- Szkoła Filialna w Lisim Polu
- Szkoła Podstawowa w Brwicach im. Przyrodników Polskich
- Szkoła Podstawowa w Grzybnie im. Marii Konopnickiej
- Szkoła Podstawowa w Krzymowie im. Olimpijczyków Polskich

Młodzież w wieku 15-18 lat (502 osoby) może kontynuować naukę na terenie Gminy w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie, w skład którego wchodzi:

1. Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów spod Siekier
2. Technikum Budowlane im. ppor. Ryszarda Kuleszy
3. Technikum Zawodowe im. ppor. Ryszarda Kuleszy
4. Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. ppor. Ryszarda Kuleszy
5. Branżowa Szkoła I stopnia im. ppor. Ryszarda Kuleszy

Potrzeby edukacyjne dzieci z niepełnosprawnością intelektualną zaspakaja Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chojnie im. Mieszka I, w który znajdują się :

- Szkoła Podstawowa Specjalna,
- Gimnazjum Specjalne,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna,
- Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

Liczba miejsc nauki i wychowania oraz liczba korzystających dzieci w ostatnich latach przedstawia się następująco:

	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Placówki wychowania przedszkolnego	9	9	9
W tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	238	238	248
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	395	393	414
W tym w przedszkolach	234	238	246
Szkoły podstawowe	9	9	9
Uczniowie szkół podstawowych	1004	1154	1141
Uczniowie szkół gimnazjalnych	266	121	-

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Placówki oświatowe wspierają rodziny także w sferze opiekuńczo- wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest głównym i priorytetowym zadaniem jest wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. Szkoła wzmacnia i utrwala pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie dzieciom i młodzieży wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Realizowane są liczne programy profilaktyczne. Pracownicy oświaty współpracują z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w monitorowaniu sytuacji dzieci i informują pracowników socjalnych o wszystkich zauważonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu rodzin.

IV. SYTUACJA RODZIN Z DZIEĆMI ORAZ UDZIELANE FORMY POMOCY

Jedną z istotnych ról administracji samorządowej jest organizacja pomocy społecznej. Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie rodzinom trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie realizując powierzone mu zadania dąży do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy i osób przebywających na jej terenie oraz do zapewnienia warunków prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny. Wspiera właściwy rozwój dzieci i młodzieży, dąży do zapewnienia optymalnych warunków życia osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami, podejmuje działania zapobiegające patologiom i wykluczaniu społecznemu różnych grup mieszkańców.

Z różnych form pomocy oferowanych przez OPS w Chojnie korzysta około 8% mieszkańców Gminy. W ostatnich trzech latach liczby korzystających rodzin przedstawiały się następująco:

- w roku 2018 – 551 rodzin – 1140 osób
- w roku 2019 – 550 rodzin – 1133 osoby
- w roku 2020 – 510 rodzin - 1022 osoby

Najczęściej ze świadczeń pomocy społecznej korzystają rodziny prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe – 282 oraz rodziny dwuosobowe - 118 (dane z roku 2020). Rodziny z dziećmi stanowią 22% wszystkich świadczeniobiorców.

Rodziny z dziećmi		2018 r.	2019 r.	2020 r.
ogółem		120	119	112
o liczbie dzieci	1	46	42	42
	2	37	47	32
	3	12	14	23
	4	13	9	8
	5	6	4	4
	6	1	0	0
	7 i więcej	5	3	3
rodziny niepełne ogółem		42	37	43
o liczbie dzieci	1	23	19	13
	2	10	12	15
	3	4	2	9
	4 i więcej	5	4	6

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Jak wynika z analizy sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie, najczęściej występującymi przyczynami udzielania pomocy były następujące sytuacje:

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020
UBÓSTWO	263	232	232
SIEROCTWO	5	3	0
BEZDOMNOŚĆ	12	12	15
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	1	8
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	2	2	3
BEZROBOCIE	167	172	167
NIEPELNOSPRAWNOŚĆ	162	158	167
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	70	91	106
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO OGÓLEM	15	18	21
W TYM : RODZINY NIEPELNE	5	9	10
RODZINY WIELODZIETNE	7	2	8
PRZEMOC W RODZINIE	38	42	40
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0
ALKOHOLIZM	22	31	24
NARKOMANIA	3	4	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	3	7	3
ZDARZENIE LOSOWE	2	12	1
SYTUACJA KRYZYSOWA	1	5	2
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA I EKOLOGICZNA	0	3	0

Z zebranych danych wynika, że powodem przyznawania pomocy najczęściej jest ubóstwo oraz bezrobocie. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z tych powodów utrzymuje się w ostatnich latach na stałym poziomie. Wzrasta sukcesywnie liczba korzystających z pomocy z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Niestety zwiększa się również liczba rodzin objętych pomocą w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji otrzymują różnego rodzaju wsparcie, zarówno w formie pracy socjalnej, jak i pomocy materialnej w postaci zasiłków.

Liczba świadczenia przyznanych w ostatnich latach kształtowała się następująco:

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia ogółem	543	503	488
Liczba decyzji przyznających świadczenia pieniężne w tym:	348	363	337
liczba rodzin	323	359	312
liczba osób w rodzinach	500	705	582
Liczba decyzji przyznających świadczenia niepieniężne w tym	195	219	209
liczba rodzin	164	173	157
liczba osób w rodzinach	379	328	338

Źródło: dane własne OPS

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznawana była głównie na zaspokojenie podstawowych potrzeb, takich jak: zakup żywności, opału, leków, odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, wykonanie drobnych remontów. W roku 2020 zasiłki okresowe wypłacono 208 rodzinom na kwotę 491 300,55 zł oraz zrealizowano 260 zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych na kwotę 49 408,55 zł.

W ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2020 wsparciem objęto 444 osoby. 134 osoby korzystały z posiłków, w tym:

- 14 dzieci w wieku przedszkolnym
- 77 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej.

Całkowita liczba posiłków sfinansowanych w ramach programu wyniosła 8 413, w tym 6 598 posiłków dla dzieci.

Ponadto 164 rodzinom udzielono 283 świadczeń pieniężnych na zakup żywności na łączną kwotę 97 450 zł. Całkowity koszt realizacji programu wyniósł 159 561 zł.

Istotne wsparcie finansowe stanowią zasiłki rodzinne i dodatki do tych zasiłków oraz pozostałe świadczenia dedykowane rodzinom z dziećmi, jak: świadczenie rodzicielskie, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 2020 roku 305 rodzin korzystało ze świadczeń rodzinnych a świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało 65 rodzin.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Wysokość wydatków w roku 2020 na ww. świadczenia przedstawia się następująco:

Lp.	Rodzaje świadczeń	Wydatki w zł
1.	Zasiłki rodzinne	724 092
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	362 622
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	65 000
4.	Świadczenie rodzicielskie	332 800
5.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	437 225

Źródło: dane własne OPS

Budżety domowe rodzin zasilają od roku 2016 świadczenia wychowawcze na częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W ramach realizacji Programu „Rodzina 500 plus” w 2020 r. świadczenia wychowawcze pobierało 1313 rodzin na 1761 dzieci na kwotę 12 553 033 zł.

Rządowy Program „Dobry start” został wprowadzony 1 czerwca 2018 roku. Świadczenie przysługuje w wysokości 300,00 zł raz w roku na każde dziecko uczące się w szkole do ukończenia 20 lub – w przypadku dzieci niepełnosprawnych – 24 roku życia, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego.

Świadczenie nie przysługuje na dzieci uczęszczające do przedszkola oraz dzieci realizujące roczne przygotowanie przedszkolne.

W ramach Programu „Dobry Start” w 2020 r. świadczenie przyznano na 1506 dzieci na kwotę 451 500 zł.

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się dziecka z ciężkimi nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł przyznawane na podstawie przepisów o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W 2020 roku zostało wypłacone 1 świadczenie.

Uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji bytowej otrzymują pomoc materialną o charakterze socjalnym w formie stypendium lub zasiłku szkolnego. W ramach realizacji stypendium szkolnego na rok szkolny 2019/2020 złożono 104 wnioski i przyznano 90 stypendiów, z czego 64 stypendiów przyznano uczniom szkoły podstawowej, 26 stypendiów uczniom szkół ponadpodstawowych. Na rok szkolny 2020/2021 złożono 81 wniosków, przyznano 69 stypendiów, z czego 51 stypendiów uczniom szkół podstawowych oraz 18 stypendiów uczniom szkół ponadpodstawowych.

W 2020 r. wypłacono łącznie 4 zasiłki szkolne w związku ze zdarzeniem losowym lub ciężką chorobą w rodzinie ucznia.

Łączny koszt realizacji wyniósł 114 824 zł, w tym dotacja z budżetu Wojewody w wysokości 91 264 zł oraz wkład własny z budżetu Gminy 23 560 zł.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Zapewnienie pomocy finansowej, choć istotne dla prawidłowego funkcjonowania rodzin, nie rozwiązuje wszystkich problemów, z którymi borykają się rodziny w Gminie Chojna. W tabeli przedstawiającej powody trudnej sytuacji (str.7) wyróżniono wiersze dotyczące takich zjawisk jak przemoc w rodzinie, alkoholizm i narkomania. Nie są to licznie występujące sytuacje, z powodu których udzielana jest pomoc, mają jednak duże znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania rodzin wychowujących dzieci.

Przemoc w rodzinie wpływa destrukcyjnie na każdą rodzinę i utrudnia prawidłowe jej funkcjonowanie. Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci także wtedy, gdy nie są one bezpośrednio osobami doświadczającymi przemocy. Dlatego też wszystkie rodziny dotknięte problemem przemocy domowej objęte zostają pomocą w ramach procedury Niebieska Karta.

Liczba rodzin, z którymi realizowano Procedury Niebieska Karta	Liczba osób w rodzinach objętych procedurą NK						Liczba rodzin, w których ponownie wystąpiła przemoc
	ogółem	kobiet	mężczyzn	dzieci	osób starszych	osób z niepełno-sprawnością	
49	153	55	69	29	10	9	10

Źródło: sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Grupy robocze, w skład których wchodzi pracownicy socjalni, asystent rodziny, policjanci dzielnicowi oraz przedstawiciele innych służb i instytucji (GKRPA, kuratorzy społeczni i zawodowi, wychowawcy) realizowali indywidualne plany pomocy rodzinom do czasu ustania przemocy w rodzinie.

Rodzinom, w których występowała przemoc domowa proponowano w ramach realizacji procedury Niebieska Karta różne formy pomocy, w tym:

	Skierowanie do GKRPA			Skierowanie do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym	Poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym	Wsparcie asystenta rodziny
	ogółem	zgłosiło się	podjęło leczenie			
Liczba osób	13	11	3	13	2	5

Priorytetem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oaz grup roboczych jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim członkom rodziny, w szczególności małoletnim dzieciom.

Rodziny wielodzietne (z trójką i większą liczbą dzieci) mogą korzystać z systemu zniżek w ramach Karty Dużej Rodziny. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Karta Dużej Rodziny (KDR) jest dostępna także w wersji elektronicznej. Dzięki temu rodziny wielodzietne mogą korzystać z KDR w formie aplikacji na urządzeniach mobilnych (mKDR). W roku 2020 wydano Kartę Dużej Rodziny 129 osobom z tego 75 kart dla opiekunów i 54 karty dla dzieci. Chojeńskie rodziny z dwójką dzieci i więcej, mogą dodatkowo korzystać z systemu zniżek w ramach Zachodniopomorskiej Karty Rodziny.

V. REALIZACJA USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, które realizują go we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

W Gminie Chojna podmiotem wyznaczonym do pracy z rodziną jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

W przypadku, gdy OPS poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i w razie potrzeby wnioskuje o przydzielenie rodzinie **asystenta rodziny**.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia 1 asystenta w ramach zadaniowego czasu pracy. Asystent podejmuje kompleksowe działania, których celem jest uzyskanie poprawy funkcjonowania rodziny i wyeliminowanie lub znaczne ograniczenie dysfunkcji w sprawowaniu opieki nad dziećmi. Do zadań asystenta należy:

- diagnozowanie problemów rodziny i określenie jej podstawowych potrzeb,
- sporządzenie i realizacja indywidualnych planów pracy z rodziną,
- pomoc w uzyskaniu poprawy sytuacji rodziny, w szczególności w eliminowaniu czynników negatywnie wpływających na sytuację dzieci, takich jak: brak stałych źródeł dochodów, złe warunki mieszkaniowe, alkoholizm, przemoc w rodzinie,
- motywowanie rodziców do udziału w zajęciach mających na celu kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich,
- pomoc w zapewnieniu dzieciom udziału w zajęciach dodatkowych, wyrównawczych lub terapii,
- pomoc w organizowaniu czasu wolnego dzieci (w tym świetlicach środowiskowych) oraz wypoczynku letniego i zimowego,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku,
- sporządzanie opinii o rodzinie na wniosek sądu, PCPR- u,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Asystent rodziny realizuje plany pracy z rodzinami za ich zgodą i przy aktywnym udziale członków rodziny, w miejscu jej zamieszkania lub miejscu przez nią wskazanym. Zakres działań asystenta był dostosowany do potrzeb każdej rodziny na podstawie diagnozy problemów oraz zasobów rodziny.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Poniżej przedstawiono liczbę i strukturę rodzin objętych wsparciem asystenta.

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba rodzin	15	16	21
w tym: rodziny wielodzietne	7	3	5
rodziny niepełne	5	9	11
Liczba dzieci	47	33	39

W 2020 roku asystent rodziny pracował z 21 rodzinami obejmując wsparciem 39 niepełnoletnich dzieci. Wszystkie rodziny, do których skierowano asystenta przeżywały trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny objęte wsparciem w większości zmagaly się, obok niskich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, także z innymi problemami, takimi jak:

Problemy występujące w rodzinach	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Nadużywanie alkoholu i/lub środków psychoaktywnych	6	9	7
Przemoc w rodzinie	4	7	9
Bezrobocie	5	11	8
Niepełnosprawność	6	4	5

Przeciętny czas pracy asystenta z rodzinami przedstawia się następująco:

Czas pracy asystenta z rodziną	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta
do 6 miesięcy	9
do 12 miesięcy	8
powyżej roku	4

Zakres działań asystenta zawsze dostosowany jest do potrzeb każdej rodziny na podstawie diagnozy problemów występujących w rodzinie, ich przyczyn oraz na podstawie zasobów rodziny. Realizacja planów pracy z rodziną to proces często długotrwały i modyfikowany w trakcie realizacji, co stwarza szansę na osiągnięcie zamierzonych efektów.

W roku 2020 dzięki pracy asystenta 10 osób korzystało z pomocy psychologa, 4 osoby z pomocy lekarza psychiatry, 2 osoby korzystały z wsparcia grupy samopomocowej AA, 1 rodzina skorzystała z pomocy mediatora, do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chojnie zgłosiły się rodziny z 5 dziećmi.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Asystent rodziny uczestniczył jako członek grup roboczych w realizacji planów pomocy w ramach procedury „Niebieska Karta” (w 7 rodzinach procedura została zakończona, w 2 rodzinach procedura jest kontynuowana).

W ramach swoich obowiązków brał udział w 5 posiedzeniach zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka przebywających w pieczy zastępczej, uczestniczył w 1 sprawie sądowej dotyczącej sprawowania dalszej opieki rodziców nad dziećmi.

Asystent pracuje z rodzinami także w przypadku czasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej- roku 2020 rozpoczął pracę z 2 rodzinami ukierunkowaną na przywrócenie władzy rodzicielskiej i powrotem dzieci do rodziny. W roku 2020 asystent zakończył pracę z 11 rodzinami, w tym: z 7 ze względu na osiągnięcie celów i z 4 ze względu na brak lub zaprzestanie współpracy.

Efektom pracy asystenta rodziny w zakresie wspierania rodziny i zapewnienia dzieciom właściwych warunków życia i rozwoju jest:

- stopniowe podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców,
- zwiększenie zaangażowania rodziców w proces edukacyjny dzieci,
- utrzymywanie stałego kontaktu rodziców z wychowawcami i nauczycielami,
- poprawa umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i zarządzania budżetem domowym,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego w rodzinach i uzyskanie stabilizacji życiowej, w tym podjęcie pracy,
- podjęcie terapii odwykowej i utrzymywanie trzeźwości,
- poprawa stanu zdrowia dzieci przez stosowanie się rodziców do zaleceń lekarskich,
- korzystanie z pomocy specjalistów w razie potrzeby,
- odbudowanie więzi rodzinnych i złagodzenie konfliktów w rodzinach,
- integracja rodzin ze środowiskiem lokalnym.

Realizując zadania w zakresie wspierania rodzin asystent rodziny współpracuje z:

- pracownikami socjalnymi oraz pracownikami innych działów OPS,
- Interdyscyplinarnym Zespołem ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Chojnie,
- placówkami ochrony zdrowia,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- wychowawcami i pedagogami w szkołach i przedszkolu,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policją,
- kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- Wielofunkcyjną Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą.

Zdarzają się sytuacje, że pomimo pracy socjalnej i pracy asystenta świadczonej na rzecz rodziny, zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Konwencja o prawach dziecka ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku stanowi, że „Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne w odpowiedniej instytucji”. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

Pieczna zastępcza może być w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Dzieci z Gminy Chojna przebywają w następujących formach pieczy zastępczej:

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA		rok 2018		rok 2019		rok 2020	
		Ilość rodzin	Ilość dzieci	Ilość rodzin	Ilość dzieci	Ilość rodzin	Ilość dzieci
1. Rodzina zastępcza	spokrewniona	16	19	20	26	20	25
	zawodowa	1	3	3	5	2	2
	niezawodowa	0	0	4	4	5	5
2. Rodzinny dom dziecka		0	0	1	1	1	1

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZSTĘPCZA		rok 2018		rok 2019		rok 2020	
		Ilość rodzin	Ilość dzieci	Ilość rodzin	Ilość dzieci	Ilość rodzin	Ilość dzieci
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	socjalizacyjne	5	7	4	6	4	6
	interwencyjne	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczno- terapeutyczne	0	0	0	0	0	0
	rodzinne	1	3	1	2	1	1
Regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne		0	0	0	0	0	0
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne		0	0	0	0	0	0

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina partycypuje w kosztach utrzymania dzieci będących w pieczy zastępczej w wysokości: w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnych 50% kosztów. Z każdym rokiem wydatki z budżetu Gminy związane z współfinansowaniem opieki zastępczej wzrastają:

- w roku 2018 było to 121 878,02 zł,
- w roku 2019 wynosiły 157 679,39 zł.
- a w roku 2020 wyniosły 175 171,50 zł .

Wspieranie rodziny prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z wykorzystaniem zasobów własnych rodziny, ale także wsparcia zewnętrznego, np. placówek wsparcia dziennego. Na terenie Gminy nie ma placówek, które mają status placówki wsparcia. Istotną rolę odgrywają natomiast świetlice środowiskowe, które otaczają opieką, tworzą warunki do nauki, rozwijania zainteresowań, wyrównują braki wychowawcze i edukacyjne, wzmacniają u wychowanków poczucie własnej wartości a także rozwijają umiejętności radzenia sobie w trudnych życiowych sytuacjach.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

W ramach zajęć organizowanych w świetlicach środowiskowych odbywają się zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, językowe, matematyczno-logiczne, sportowo-rekreacyjne, komputerowe, czytelnicze, a także turnieje sportowe, wycieczki, wyjazdy na basen, lodowisko, przedstawienia teatralne, dyskoteki, bale, spotkania z ciekawymi osobami, projekcje filmów, bajek.

Wykaz świetlic środowiskowych oraz średnia liczba dzieci korzystających z zajęć			
Miejscowość	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Białęgi	19	18	17
Brwice	22	23	15
Chojna	30	25	28
Godków Wieś	18	17	18
Godków Osiedle	19	21	18
Grabowo	14	16	17
Grzybno	15	13	16
Jelenin	13	12	10
Kamienny Jaz	25	23	23
Krajnik Górny	26	22	22
Krajnik Dolny	18	15	17
Krzymów	22	19	20
Lisie Pole	18	16	19
Łaziszcze	14	15	16
Mętno	23	19	20
Narost	20	19	21
Nawodna	14	13	15
Rurka	11	12	13
Strzelczyn	17	15	16
Zatoń Dolna	15	16	16
Razem dzieci korzystających	373	349	357

Źródło: Centrum Kultury w Chojnie

VI. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację. Jest stosowana jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Pozwala wykorzystać zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym wskazaniu słabych stron i zagrożeń.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Stabilna struktura pomocy społecznej • Profesjonalna i kompetentna kadra pomocy społecznej • Wielokierunkowe działania wspierające realizowane przez OPS • Utrwalona współpraca instytucji pomocy społecznej z władzami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i służbami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych • Wspieranie rodzin będących w kryzysie oraz mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych • Rozwinięta asystentura rodzinna • Opracowane i wdrożone procedury współpracy interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Organizacja wydarzeń na rzecz integracji osób rodzin • Działalność świetlic środowiskowych • Zapewnienie dostępu do przedszkola na poziomie zgodnym z potrzebami mieszkańców Gminy • Realizacja projektów finansowanych ze środków UE przez placówki oświatowe • Wysoki poziom wsparcia uczniów: dożywianie dzieci we wszystkich szkołach, stypendia, organizacja dowozów do szkół • Aktywna działalność GKRPA • Bezpłatny dostęp do terapii uzależnień • Możliwość kontynuowania w Gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chojna	• Duża liczba długotrwale bezrobotnych • Utrzymujące się zjawisko wyuczonej bezradności i dziedziczenia biedy • Pogłębiający się kryzys rodziny- przejmowanie opiekuńczych funkcji rodziny przez instytucje • Niezdolność gospodarstw domowych do pokrywania wydatków związanych z podstawowymi potrzebami, w tym z utrzymaniem mieszkania • Liczny odsetek osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym • Brak miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 • Brak oferty terapeutycznej dla rodzin z problemem uzależnień, zwłaszcza kierowanej do dzieci i młodzieży • Trudności w zatrudnieniu specjalistów (psychologów, terapeutów) w OPS • Niewystarczająca ilość środków finansowych pozwalających na realizację zidentyfikowanych potrzeb w obszarze polityki społecznej • Brak placówki wsparcia dla dzieci • Akceptacja społeczna negatywnych zachowań i zjawisk, w tym przemocy, uzależnień, chuligaństwa • Niewielka aktywność społeczna mieszkańców, słabe zainteresowanie rozwojem wolontariatu • Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Podnoszenie jakości i efektywności działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych • Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami (OPS, Urząd Pracy, oświata, ochrona zdrowia, Policja) • Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale wykluczonych z rynku pracy • Wzrost aktywności organizacji pozarządowych oraz efektywna współpraca międzysektorowa • Promowanie i rozwój wolontariatu • Tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania • Wzmacnianie funkcji rodziny • Zwiększenie efektywności wsparcia rodzin niewydolnych przez asystenta i rodziny wspierające i zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej • Wykorzystanie dostępnych form w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych, np. Karta Dużej Rodziny • Wykorzystanie istniejących zasobów do realizacji zadań z zakresu polityki społecznej, w tym do utworzenia ośrodka wsparcia dla dzieci • Ograniczenie skali zjawisk uzależnień, przemocy w rodzinie i bezdomności w oparciu o nowe rozwiązania w tych obszarach • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	• Niekorzystne tendencje demograficzne - starzenie się społeczeństwa, emigracja zarobkowa • Zjawisko „eurosieroctwa” • Niepożądane formy zatrudnienia (szara strefa) • Pogłębianie się kryzysu funkcji rodziny i osłabienie jej roli w życiu społecznym • Rosnąca liczba rodzin z problemem przemocy w rodzinie • Brak perspektyw zawodowych zwłaszcza dla młodych i wchodzących na rynek pracy • Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych • Zagrożenie ubóstwem • Zrzucenie odpowiedzialności za opiekę nad dziećmi na instytucje • Nasilanie się zjawiska pokoleniowego dziedziczenia biedy i wyuczonej bezradności • Wzrastające spożycie alkoholu oraz środków psychotropowych wśród nieletnich • Choroby cywilizacyjne, przejmowanie złych nawyków przez młodzież • Delegowanie kolejnych zadań z zakresu polityki społecznej bez właściwego zabezpieczenia finansowego • Stereotypy tworzące niekorzystny klimat dla osób korzystających z wsparcia OPS

VII. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel główny Programu :

Tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rozwijanie systemu wsparcia rodziny z małoletnimi dziećmi .

Cele szczegółowe:

- 1.Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.**
- 2. Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze i poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców biologicznych.**
- 3. Rozwijanie lokalnego systemu wsparcia rodzin z dziećmi.**

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
1.Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny			
1. Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	2021 - 2023	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą i udzielonych świadczeń
2. Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	2021- 2023	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczniów korzystających z dożywiania
3. Zapewnienie pomocy finansowej w formie stypendiów i innych świadczeń dla uczących się dzieci	2021- 2023	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczniów objętych pomocą
4. Organizowanie wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	2021- 2023	Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe GKRPA Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci korzystających ze zorganizowanych form wycieczek

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

5. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe Placówki ochrony zdrowia Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem
6. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie leczenia uzależnień, udział w programie dla sprawców przemocy domowej, podjęcie pracy	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej GKRPA ZI	Liczba członków rodzin podejmujących działania
2. Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze i poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców biologicznych			
1. Wczesne i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej
2. Zapewnienie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
3. Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach pomocy	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej Punkt Konsultacyjny	Liczba osób korzystających z poradnictwa
4. Współpraca z kuratorami, policją szkołami, na rzecz zapobiegania dezintegracji rodziny i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej Policja Kuratorska Służba Sądowa	Liczba rodzin objętych wspólnymi działaniami
5. Podnoszenie kompetencji rodziców przez pedagogizację oraz motywowanie do udziału w zróżnicowanych formach szkoleń np. Szkoła dla Rodziców	2021-2023	Placówki oświatowe Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba rodziców biorących udział w szkoleniach

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021- 2023

6. Współpraca asystenta z koordynatorem pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych
3. Rozwijanie lokalnego systemu wsparcia rodzin z dziećmi			
1. Prowadzenie działalności profilaktycznej w ramach realizowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców i opiekunów	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej GKRPA Placówki oświatowe Centrum Kultury Organizacje pozarządowe	Liczba kampanii
2. Pozyskiwanie kadry specjalistycznej wspierającej rodzinę oraz powołanie zespołu ds. asysty rodziny	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba specjalistów
3. Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym w formie streetworkingu	2021-023	Gmina Chojna Organizacje pozarządowe	Liczba placówek oraz pedagogów ulicznych
4. Organizowanie i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	2021-2023	Gmina Chojna Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba szkoleń dla rodzin Liczba rodzin wspierających
5. Wspieranie rodziców w godzeniu pracy zawodowej z funkcją opiekuńczo-wychowawczą przez zapewnienie opieki dzieciom do lat 3	2021-2023	Gmina Chojna Organizacje pozarządowe	Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych
6. Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2021-2023	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba przeszkolonych pracowników

IX. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich rodzin z dziećmi zamieszkujących na terenie Gminy Chojna, w szczególności:

- rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, którym czasowo zostały ograniczone prawa rodzicielskie a dzieci umieszczono w pieczy zastępczej.

X. EFEKTY PROGRAMU

W wyniku realizacji działań przewidziane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny.
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
- Mniejsza liczba rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
- Ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- Umożliwienie powrotu dzieci do rodzin biologicznych.
- Poprawa sytuacji bytowej rodzin, szczególnie sytuacji dzieci.
- Powstanie ośrodka wsparcia dla dzieci.
- Przygotowanie rodzin wspierających.
- Powstanie miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobek, kluby dziecięce).
- Dostosowanie liczby miejsc opieki przedszkolnej do rzeczywistych potrzeb.
- Utrwalenie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz rodzin z dziećmi.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Chojna, dotacji z budżetu państwa oraz funduszy pozyskanych w ramach resortowych programów osłonowych oraz środków pozabudżetowych w ramach realizowanych projektów.

XII. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty realizujące zaplanowane działania.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie będzie odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Programu. Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli instytucji oraz podmiotów realizujących Program.

Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych. Ewaluacja pozwoli na dokonanie oceny skuteczności przyjętych rozwiązań. Efektem ewaluacji będą wnioski do ewentualnej modyfikacji działań.